

Årsmelding 2009

ENEBAKK HISTORIELAG - ÅRSMELDING 2009

Styret for Enebakk Historielag har i 2009 bestått av:

Leder: Henning Bergersen, 3550 Gol
Esther Reiss, 1914 Ytre Enebakk
Eva Kristoffersen, 1912 Enebakk
Sven Johansen, 1912 Enebakk
Åse Killerud, 1912 Enebakk
Nils Butenschøn, 1914 Ytre Enebakk
Juul Sverre Stener, 1911 Flateby

Varamedlem 1: Bjørnar Thoresen, 1911 Flateby
Varamedlem 2: Håkon Kjelstrup, 1914 Ytre Enebakk
Varamedlem 3: Inger Anne Steffensen, 1914 Ytre Enebakk

Håkon Tysdal har vært lagets representant i styret til Romerike Historielag. Han satt som vara frem til årsmøtet i juni og sitter nå som styremedlem frem til årsmøtet i 2010.

2009 har vært nok et svært aktivt år for historielaget. Det har vært avholdt 12 ordinære styremøter med godt fremmøte. Laget har med ulike saker vært godt synlig i media. Ordningen med arbeidsgrupper og rapportører fungerer bra, både med midlertidige undergrupper og de permanente. En ny arkiv- og minneinnsamlingsgruppe er opprettet.

Laget har i dag 257 medlemmer.

Dette er en økning på 13 medlemmer fra desember 2008.

ÅPNE MØTER OG RUSLETURER

Vi har hatt et nytt spennende år med bra aktivitet for medlemmene. Alle arrangementene har vært veldig vellykkede og et flott oppmøte.

Vi opplever at folk trives med rusleturer. Vi har vært heldige med været på alle turene, selv om siste tur på Flateby bød på sur vind.

10. MARS – TEMAMØTE PÅ HOLTOP, ERLING ENGER

Ved Anne Marie Lorck, Per Stocfleth Enger og Babben Engen
55 FRAMMØTTE

24. MARS – TEMAMØTE PÅ HOLTOP – ”TA MED ET MINNE OG KOM”

Ved Håkon Kjelstrup og Rolf Solberg
32 FRAMMØTTE

24. MAI – RUSLETUR PÅ HEIÅSLANDET

Turleder Hovel Heiaas
45 DELTOK

17. JUNI – RUSLETUR MED BESØK PÅ SVINES GÅRD

Turledere og fortellere Rolf Solberg, Nis Wiik, Else Elise Sætre Bullus og Bjørg Peters
55 DELTOK

23. AUGUST – RUSLETUR OVER LYSEFJELL

Turleder Halvor Brevig og representanter fra Spydeberg Historielag
56 DELTOK

13. SEPTEMBER – KULTURMINNEDAGEN MED RUSLETUR I KULTURMINNELØYPA I YTRE ENEBAKK

Turledere og fortellere Henning Bergersen, Rolf Solberg, Svein Kjelgård og Hans Butenschøn
58 DELTOK

20. SEPTEMBER - BYGDEDAGEN

4. OKTOBER – RUSLETUR I NEDRE DEL AV KULTURMINNELØYPA PÅ FLATEBY

Turleder og medhjelper Juul Sverre Stener og Amund Ruud
30 DELTOK

5. NOVEMBER – TEMAMØTE PÅ IGNARBAKE , SKOGBRUK I GAMLE DAGER

Ved Trond Glesaaen
100 DELTOK

10. DESEMBER - ÅRSMØTE

For øvrig anbefales medlemmene å gå inn på lagets nettside, hvor aktivitetene er bra referert i ord og bilder.

PUBLISERINGSGRUPPA

PUBLISERINGSGRUPPA ble vedtatt opprettet på styremøte i Enebakk historielag 19. april 2006 og jobber med historielagets litterære og mediaorienterte prosjekter. Denne gruppa jobber med historielagets tidligere og fremtidige utgivelser, både i bokform og i hefteform. Publiseringssgruppa er også ansvarlig for salg og distribusjon av lagets utgivelser. Enebakk historielag har ikke utgitt lokalhistorisk litteratur i 2009. Leder av Publiseringssgruppa er Esther Reiss.

HISTORIELAGETS MEDLEMSBLAD - IGN

IGN fylte 10 år i 2009 og dette ble markert med jubileumsnummer. Gro Arneberg Thoresen har vært redaktør av IGN i 2009. Dette er hennes første årgang som redaktør. IGN har utkommet med fire nummer i 2009. I tillegg ble IGN nr. 1, 1999 trykket på nytt og vedlagt jubileumsnummeret i februar. Alle medlemmer av Enebakk historielag får bladet tilsendt i posten fire ganger i året, som en del av medlemskontingenten. Hvert nummer av IGN i 2009 er dessuten blitt lagt ut for salg hos Bokhjørnet (Ytre Enebakk), Biblioteket (Kirkebygda), Havaristen på Gran og hos Flateby Jernvare. Det har i 2009 vært en redaksjonskomite bestående av Inger Hilde Killerud, Juul Sverre Stener, Henning Bergersen og Gro Arneberg Thoresen.

HJEMMESIDEN TIL ENEBAKK HISTORIELAG

www.enebakkhistorielag.no ble lansert i mars 2006 og er en videreutvikling av lagets forrige hjemmeside som åpnet i 2004. Den nye hjemmesiden har blitt kontinuerlig oppdatert og er under stadig utvikling. Målsettingen er at hjemmesiden skal være et informasjonssenter for lagets medlemmer og andre interesserte (som f. eks media) og videreformidle informasjon om hva laget til enhver tid befatter seg med. På lagets hjemmeside kan man også bestille bøker, blader, fotografier og selvfølgelig bli medlem av Enebakk historielag.

Den nye hjemmesiden har resultert i en rekke henvendelser til laget og flere nye medlemmer. På hjemmesiden finner man også en interaktiv database over kulturminner i Enebakk. Denne databasen er under stadig utvikling.

Hjemmesiden er linket fra kommunens hjemmeside og nettstedet til landslaget for lokalhistorie, samt en rekke andre historielag og organisasjoner/lag.

ARBEID RETTET MOT SKOLENE

Skolegruppa ble vedtatt opprettet på styremøte i Enebakk historielag 14. mars 2006. Skolegruppa fungerer som et fagutvalg for lokalhistorie i skolen.

Enebakk historielag ønsker å formidle opplevelser som kan gi ungdom kunnskap og interesse for bygdas historie. Laget har derfor nedsatt en gruppe som har som oppgave å arbeide spesielt mot skolene.

Skolegruppa samarbeider med Enebakk kommune om den kulturelle skolesekken. Gjennomførte prosjekter i 2009 er to rusleturer "I Ragnhild Jølsens fotspor" i september, omvisning i Aksel Bråthens hjulmakerverksted og omvisninger på Enebakk bygdetun. Skolegruppa samarbeidet med Ytre Enebakk skole og Akershus fylkeskommune om "Rydd et kulturminne" (Bjerkehaugen) frem til 2008. Gruppa arbeider nå med å få denne ordningen på fote igjen. Skolegruppa består av Åse Killerud og Inger Anne Steffensen. Rapportør til styret er Åse Killerud.

EKSTERN KONTAKT

Enebakk historielag har løpende kontakt med en rekke eksterne organisasjoner. I første rekke Romerike historielag og Landslaget for lokalhistorie, hvor vi er medlem. Deretter organisasjoner som Fortidsminneforeningen, Østmarkas venner og ikke minst Akershusmuseene. Åse Killerud har vært vår kontakt opp mot ovennevnte organisasjoner og deltatt på møter i regi av disse.

BYGDETUNET

Rapport fra Bygdetungruppa ved Svenn Johansen vil bli utdelt på årsmøtet.

KULTURMINNEVERN

Kulturminnegruppa har i 2009 hatt en del løpende prosjekter som er blitt videreført. Vi avventer fortsatt slutføringen og den politiske behandlingen av kulturminneplanen for Enebakk kommune. Flesteparten av de løpende oppgavene i 2009 har vært i nært samarbeid med Enebakk kommune. Det bør også nevnes at 2009 har vært kulturminneår. Leder av kulturminnegruppa har vært: Juul Sverre Stener

Haugdammen (Stranda)

Etter løpende kontakt med kommunen siden 2007, fikk vi endelig på plass befaring med Enebakk kommune den 22. september 2009. Med fra kommunen var skogsbrukssjef Åsmund Jahr og enhetsleder for kultur, Aslaug Tidemann. Fra historielaget møtte Bjørnar Thoresen og Juul Sverre Stener. Flateby Vel var innkalt, men pga sykdom kunne de ikke møte. Tema for befaringsen var tilbake-/gjenoppføring av Haugdammen til den befatning den var i sine "glandsdager". Selv om det ligger utenfor Enebakk historielag sin formålsparagraf, ble det samtidig snakket om å tilrettelegge for badeplass i Haugdammen og opparbeidelse av tur/skolevei forbi Haugdammen. Med igangsetting av de nye boligfeltene BF 4-6 og 7 vil det være naturlig å videreføre tur/skoleveien forbi disse feltene og videre inn til Streifinn. Forskjellige løsninger ble diskutert. Åsmund Jahr nevnte at utbygging av BF 18 og 19, som vil ligge tett inntil Haugdammen, ligger en god del frem i tid. Befaringen endte med at Åsmund Jahr skal undersøke kostnadsrammer

med Oslo kommune, siden Oslo hadde en god del erfaring med tilbakesetting/gjenoppføring av dammer i Østmarka. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved Juul Sverre Stener.

Husmannsplassen Sollia (Ytterbygda)

Bevaringen av restene etter husmannsplassen Sollia i Østmarkskollen i Ytterbygda er under arbeid. Sti, sitteplass og skilting gjenstår. Plassen skal bli et flott kulturminne inne i byggefeltet. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved Henning Bergersen

Vesle-Auen (Stranda)

Enebakk historielag satte fokus på den unike bygningen allerede i 2006, men prosessen har vært lang. I 2009 har dette prosjektet endelig kommet i gang for alvor. I januar 2009 var Fortidsminneforeningen og kulturminnefondet, samt en rekke fagfolk på befaring på Vesle-Auen. Alle var positive til videre arbeid med den unike bygningen. Antikvarisk murer Espen Marthinsen møtte på Vesle-Auen 24. april for en grundig forundersøkelse av grunnmur og murvegger. Han fulgte opp med en ny undersøkelse sent i juni. I juni 2009 har vi også hatt antikvariske snekkere på befaring på Vesle-Auen. Tilstandsvurderinger fra alle disse er mottatt. På bakgrunn av disse rapportene skal prosjektet vurderes på nytt og deretter skal det søkes om økonomisk støtte til rehabilitering. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved Esther Reiss.

Husmannsplassen Kvernstua (Ytterbygda)

Enebakk historielag vil nå trappe opp aktiviteten for å få på plass en god bruksløsning for den gamle husmannsplassen i Ytterbygda. Makeskifteavtale mellom kommunen og Block Watne er på plass og med kommunen som grunneier kan man forhåpentligvis få på plass en god løsning, som både ivaretar fornuftig bruk og bevaring av plassens historiske og bygningsmessige verdier. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved Henning

Bergersen.

Aksel Bråthens hjulmakerverksted (Ytterbygda)

Nok et samarbeid med Enebakk kommune. Hjulmakerverksted ble i 2008 gitt i gave til kommunen og i februar 2009 kom en driftsavtale med historielaget på plass. Historielaget skal drifte og holde omvisninger både for skoleklasser og privatpersoner. Arbeidet med en bokutgivelse om hjulmakerverkstedet er foreløpig lagt på is. Hjulmakerverkstedet ble åpnet i september 2009. Det har vært nedsatt et utvalg (med Åse Killerud fra EH), som har sett på forskjellige steder for plassering av hjulmakerverkstedet. På bakgrunn av dette utvalgets utredning har utvalget for kulturoppvekst og skoleavdeling fremmet forslag ovenfor kommunestyret om å sette opp hjulmakerverkstedet på sin opprinnelige tomt ved Tangenelva i Ytterbygda. Kommunestyret bestemte i sitt møte i november å gå for denne løsning. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved Åse Killerud

Tangenelva (Ytterbygda)

Denne arbeidsgruppa samarbeider med Enebakk kommune om å ruste opp og vedlikeholde området langs Tangenelva i Ytterbygda. Gruppa har fungert meget bra og en stor arbeidsinnsats er lagt ned. Området er blitt meget tiltalende og har dermed blitt en attraktiv del av kulturminneløypa i Ytterbygda. Ansvarlig: Kulturminnegruppa ved Rolf Solberg.

Kulturminneløyper

Et nytt samarbeid med Enebakk kommune i forbindelse med kulturminneåret 2009. De to kulturminneløypene i Enebakk er nå å finne på nett, selv om innleggingen av løypa på Stranda må omjusteres en god del. Vi ønsker også å få på plass skilting langs traseene, samt utbedring av stier etc. Rusleturer langs de to løypene er avholdt høsten 2009. Ansvarlige: Kulturminnegruppa ved Henning Bergersen (Ytterbygda) og Juul Sverre Stener (Stranda)

I tillegg har vi i 2009 sett nærmere på kulturminner i utbyggingsområdet øverst i Vågla og utarbeidet et forslag omkring Maribråtlia i Ytterbygda. Gruppa har vært på befarings

sammen med teknisk etat i kommunen, på tuftene etter den gamle boplassen Kjensli på Flateby, med tanke på å bevare denne som et kulturminne.

SLEKTHISTORISK KONTAKT

Slektshistorisk kontakt i Enebakk historielag i 2008 har vært Amund Ruud. Årsrapport fra slektshistorisk kontakt:

Seks henvendelser fulgt opp i år, fire avsluttet.

Fra Flateby om Stranda-slekt (og Hønefoss)

Fra Flateby om Ytterbygda-slekt.

Fra Koppang om Hammarn-slekt.

Fra Danmark om Rausjø-slekt.

Fra Stavanger om Brevig-slekt

Fra Oslo om Stranda-slekt (og Tomter).

Feil i bygdebøkene er påpekt fra flere, og rettet opp i diverses anegalleri. Bygdebøkene er svært omtrentlige, og ikke av de mest utfyllende.

HUSGRUPPA OG LAGSLOKALENE

Enebakk Historielag hadde lagslokaler på Emaus i Kirkebygda frem til sommeren 2009. Pga utvidelse av barnehagen var laget nødt til å finne nye lagslokaler. Flateby Vel tilbød historielaget å dele lokaler og lager med dem på Stranden skole på Flateby. Historielaget benyttet disse lagslokalene frem til november 2009 da historielaget igjen flyttet inn i nye lokaler i Ragnhilds Rom, Ytterbygda. Her er også satt i stand eget lager hvor historielaget får god plass til sine bøker og dokumenter mm. Husgruppa ledes av Heidi Wattum.

REGNSKAP

Se eget vedlegg. Kasserer er Eva Kristoffersen.

PRISER OG HEDERSTEGN

På årsmøtet i desember 2008 ble Jan Svartebekk utnevnt til æresmedlem i laget.